

Motion till riksdagen 2020/21:3836

av **Jakob Forssmed m.fl. (KD)**

med anledning av prop. 2020/21:77 Extra ändringsbudget för 2021 – Stöd till företag, medel för vaccinering och andra åtgärder med anledning av coronaviruset

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera utformningen av företagsstöden och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera ansöknings- och handläggningstiderna för de förlängda företagsstöden och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera ansöknings- och handläggningstiderna för ersättning till riskgrupper och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Följdmotionsrätten gällande ändringsbudgetar är starkt begränsad i praxis. Det gör att Kristdemokraternas yrkanden i denna följdmotion inte omfattar hela motionens intentioner utan texten redogör även för Kristdemokraternas syn när det gäller andra aspekter av krisåtgärderna.

Sent stöd till handelsbolag

I propositionen föreslås att ett nytt anslag, 1:26 Stöd till handelsbolag, förs upp på statens budget med 1,57 miljarder kronor. Anslaget får användas för utgifter för ett ekonomiskt stöd som riktar sig till handelsbolag, inklusive kommanditbolag, med minst en fysisk delägare vars nettoomsättning minskat i större omfattning till följd av spridningen av

sjukdomen covid-19. Förslaget är ett svar på de utskottsinitiativ som drivits fram av Kristdemokraterna och Moderaterna i finansutskottet gällande mikroföretag som har haft svårt att ta del av flera av företagsstöden. Regeringen införde till slut ett stöd för enskild firma, men valde då att exkludera handels- och kommanditbolag trots att handelsbolag med fysiska personer som delägare till stor del liknar enskilda firmor vad gäller risktagande och personligt betalningsansvar. Många av dessa småföretag kan snabbt hamna i likviditetsproblem när deras verksamhet begränsas, vilket ofta får direkta effekter på företagarens egen privatekonomi. Handelsbolag och kommanditbolag med anställda har dessutom inte kunnat använda sig av stöd för korttidsarbete för de som är ägare av bolagen, vilket skapat en snedvridning i förhållande till exempelvis de som driver ett aktiebolag. Det är anmärkningsvärt att regeringen valt att exkludera handelsbolagen från tidigare stöd, och det är angeläget att detta särskilda stöd för handelsbolag nu kommer på plats så snart som möjligt.

Otillräcklig justering av företagsstöd

Propositionen innehåller även förlängning av flera andra företagsstöd. Detta är bra, och något som Kristdemokraterna efterfrågat, men inte tillräckligt. Utöver det som föreslås i propositionen och de utökade ersättningsnivåer i korttidsstödet och omställnings- och omsättningsstödet som regeringen aviserat, anser Kristdemokraterna att fler justeringar av företagsstöden behöver göras. I ljuset av att riksdagen slagit fast att ekonomisk ersättning till företag som drabbas av restriktioner till följd av den pandemilagen som nu antagits ska vara huvudregel, är de justeringar vi föreslår än mer angelägna eftersom stödets nuvarande utformning inte säkerställer att de når de värst drabbade verksamheterna tillräckligt bra.

Mer flexibilitet behöver införas i korttidsstödet, särskilt för företag som inte har kollektivavtal – vilket är majoriteten av de mindre företagen – så att personal kan permitteras i olika grad. Större bolag kan permittera i olika grad för olika driftsenheter, men för de mindre företagen finns inte alltid den möjligheten. I många fall kan det vara lämpligt att låta vissa delar av personalstyrkan permitteras mer (t.ex. försäljare), medan andra jobbar mer (t.ex. produktutvecklare). Korttidsstödet behöver också kompletteras med andra stöd för branscher där efterfrågan har begränsats kraftigt på grund av de restriktioner som införts, men där verksamheten inte kan stängas igen. Dessa företagare får svårt att permittera hela personalstyrkan i hög grad och samtidigt hålla verksamheten öppen. Vid permittering får man betala mer per timme för anställdas faktiska arbetstid och som en konsekvens av det kanske arbeta mycket hårt själv alternativt gå miste om stöd. Det behöver också finnas flexibilitet i jämförelsemånader, så att även anställda i säsongsföretag kan värnas.

Kristdemokraterna anser även att riktade stöd till de branscher som drabbas hårdast bör övervägas. Branscher som drabbas på ett särskilt sätt av restriktioner, svårigheter i omställning, och/eller begränsningar i nyttjandet av de företagsstöd som redan finns, bör kunna få ta del av riktade stöd, t.ex. i form av sänkta arbetsgivaravgifter för särskilt utsatta branscher. Regeringen bör göra en översyn av vilka branscher som är mest aktuella för riktat stöd, men det gäller t.ex. hotell/restaurangbranschen, resebranschen, kultur/eventbranschen samt gym/träningsbranschen.

Återigen vill Kristdemokraterna lyfta fram behovet av att ta bort det krav på att säga upp visstidsanställda, provanställda och vikarier som finns för att få del av korttidsstödet. Att företag mitt i krisen tvingas säga upp personal för att få stöd försvårar ytterligare för personer som har en svagare position på arbetsmarknaden och går emot internationell kriserfarenhet. Det borde tagits bort redan i våras.

Kristdemokraterna anser att utformningen av företagsstöden bör utvärderas i enlighet med det som anförs ovan.

Påskynda utbetalning av stöd och ge information i tid

Kristdemokraterna har tidigare kritiserat de sena ansökningstiderna och de långa handläggningstiderna för utbetalning av företagsstöd. Flera av de stöd som nu förlängts kommer inte att gå att söka förrän i februari/mars, och sedan följer långa handläggningstider. Många i grunden livskraftiga företag är nu i sämre skick än i våras, och det är därför ännu större fara med dröjsmål. Många företag väntar dessutom ihärdigt på besked gällande tidigare ansökningar. Varje veckas och månads fördröjning innebär en ökad börda i form av större oro och försämrad likviditet.

Regeringen behöver också ge företagen så goda förutsättningar som möjligt att ställa om sin verksamhet i enlighet med nya restriktioner och påbud. Detta blir än viktigare nu när pandemilagen finns på plats och regeringen kan tänkas komma med fler och nya typer av restriktioner. Till viss del är det förståeligt att saker måste ske snabbt i en krishantering, men mer måste göras för att ge företagen bättre framförhållning. Många företag har överrumplats av besked om restriktioner – nu senast kom information om förlängt serveringsförbud av alkohol efter klockan 20 endast två dagar i förväg – eller om Tillväxtverkets plötsliga ändring kring hur semester behandlas i förhållande till korttidsstödet. Företagen behöver färre kallduschar och mer trygghet som möjliggör för så många livskraftiga företag och jobb som möjligt att överleva krisen. Och som bidrar till ett företagsklimat där människor fortsätter att våga ta en risk genom att starta och driva företag, vilket vi är beroende av för jobb och tillväxt, som i sin tur genererar skatteintäkter och finansierar välfärden.

Kristdemokraterna anser att ansöknings- och handläggningstiderna för de förlängda företagsstöden bör utvärderas i enlighet med ovan.

Påskynda hantering och utbetalning av riskgruppsersättning

Propositionen innehåller förslag till förlängd förmånstid för riskgrupper, vilket är ett svar på det tillkännagivande som Kristdemokraterna drivit i socialförsäkringsutskottet och som riksdagen riktat till regeringen om att skyndsamt återkomma med förslag till riksdagen som möjliggör ersättning i form av viss sjukpenning i förebyggande syfte, viss smittbärrpenning samt viss tillfällig föräldrapenning t.o.m. mars 2021.

Det är bra att förlängningen nu kommer på plats, men Kristdemokraterna vill återigen lyfta fram behovet av en snabb handläggning i dessa ärenden. Kristdemokraterna har tidigare framfört till regeringen att det är av yttersta vikt att det inte uppstår ett glapp mellan två ersättningsperioder i utbetalningen av ersättning till riskgrupper. Ändå har så

skett, då människor i riskgrupp dels fått vänta på besked om fortsatt ersättning, dels fått vänta flera veckor på att få ansöka om densamma. Det innebär att regeringen förutsätter att dessa grupper har ekonomiska förutsättningar att täcka upp för försenad ersättning under längre perioder, vilket ofta inte är fallet. Nu återupprepar regeringen samma misstag. Det är med oro Kristdemokraterna noterar att den förlängda ersättningen inte går att ansöka om förrän i mitten av februari, trots att ersättningsperioden börjar den 1 januari. Detta är anmärkningsvärt, och Kristdemokraterna efterfrågar bättre framförhållning i framtiden.

Kristdemokraterna anser att ansöknings- och handläggningstiderna för den förlängda riskgruppsersättningen bör utvärderas i enlighet med ovan.

Stödåtgärder för civilsamhällets organisationer

Regeringen har i tidigare ändringsbudgetar tilldelat idrotten och kulturen stora stöd, motiverat av de intäktsbortfall de sett som en följd av coronakrisen. Kristdemokraterna välkomnar detta, men samma problematik gäller det breda civilsamhällets organisationer och föreningar som inte har sin verksamhet inom just dessa områden. De befinner sig fortsatt i ett pressat läge orsakat av pandemin, men har ofta glömts bort eller förfördelats när regeringen tagit fram stödåtgärder, vilket Kristdemokraterna upprepade gånger ifrågasatt. Vi anser mot bakgrund av detta att stöd till civilsamhället borde varit en del av denna proposition.

Jakob Forssmed (KD)

Sofia Damm (KD)

Hampus Hagman (KD)

Hans Eklind (KD)

Désirée Pethrus (KD)